

40 jaar Circle

Circle Percussion vierde het afgelopen jaar zijn veertigjarig bestaan met Big Men Drums, de succesvolle jubileumvoorstelling die doorloopt tot diep in het volgende jaar. Daarnaast is de groep actief in projecten als dance-event Qlimax, optredens met DJ Olivier Weiter, en talloze commerciële events en presentaties. Wij bezochten Circle in hun ruime oefenstudio in Montfoort, kregen taiko-les en luisterden naar het bevolgen relaas van speler en artistiek-zakelijk leider Erwin Oudshoorn.

tekst Bouke Bijlsma foto's Marc van Oers

We krijgen een druk weekend. Zaterdagavond doen we de opening van dance-event Qlimax in de Gelredome, dan spelen we diezelfde nacht nog in Paradiso met DJ Olivier Weiter en zondag zijn er opnamen voor Avro-programma *Join The Beat*; dat komt dan de maandag daarop op tv. Het is wel een aardig programma. We verwachten er niet heel veel van, artistiek gezien dan, maar we hebben een leuk stuk in elkaar gezet, en je hebt toch weer even exposure bij je doelgroep. Wij spelen immers voor een breed theaterpubliek dat

geïnteresseerd is in muziek, en dat zijn ook de mensen die naar zo'n programma kijken.'

Diepgang

'Een stuk interessanter is het stuk dat we gemaakt hebben met DJ Olivier Weiter. Dat was voor de opening van dancefestival Mysteryland, en we spelen het zaterdag opnieuw (tijdens Weiter #2 in Paradiso; red.). Ik ben vaak degene die bij dit soort projecten de composities maakt. Ik ging in dit geval uit van een

raamwerk van Japanse trommelmuziek. Je moet het eigenlijk gewoon zien als een liedje, een taiko-song. Pas toen dat stond – het tempo, de overgangen, de structuur – kwam Olivier erbij. Hij had allemaal coole klanken met stemmen, melodieën, beats en soundscapes. Mensen denken bij dit soort combinaties vaak: die drummers spelen een beetje mee met de beats van de dj. Maar dan krijg je een hele oppervlakkige manier van musiceren. Wij doen het precies andersom. We hebben echt samen met Olivier dat stuk in elkaar gezet en dan krijg je dus diepgang.'

Percussion

Voor dit optreden neemt Circle niet de imposante okedo-o-daiko mee. De enorme Japanse trommel met een diameter van 1,95m en gewicht van 275kg is lastig Paradiso in te krijgen. 'Nou ja, dat is het niet alleen. Hij hoeft niet altijd mee, want het gaat er niet om wie de grootste heeft. Het moet ook passen, letterlijk. Voor zo'n grote trommel moet fysieke ruimte zijn op het podium, maar ook ruimte in de klank van de muziek.'

Klankkleur

Het woord 'klank' valt vaak als Oudshoorn aan het woord is, en dat is geen toeval. Muzikale diepgang en een sterk besef van klank horen nadrukkelijk bij de traditie van Circle Percussion. Toen grondlegger en geestelijk vader Michael de Roo de groep oprichtte in 1973, was dat vanuit een klasieke achtergrond, waarbij klankbesef traditioneel een belangrijke rol vervult. Toen de Roo voor het Holland Festival van 1983 werd gevraagd of zijn ensemble misschien een Japans trommelstuk wilde spelen, zei hij dan ook: 'Prima, maar dan wel op een authentieke taiko-set.' Op de verzameling Japanse trommels die het Holland Festival toen naar Nederland haalde, bekwaamde de groep zich in de fysiek zware Japanse trommeltechnieken. Niet om klakkeloos de Japanners na te bootsen, maar om de best mogelijke klank uit de trommels te krijgen. 'Als je die techniek beheerst, kom je pas toe aan datgene waar het echt om draait: muziek maken. Daarvoor moet je niet alleen de bewegingen maken, maar ook beseffen dat dat fysieke nodig is voor de klank en de timing op dit soort grote trommels, met zulke dikke

stukken en zulke dikke vellen. Anders klinkt het gewoon niet.'

Contrast

Ook toen de Circle Percussion zich ging toeleggen op andere slagwerktradities (naast Japans en westeren vooral Afrikaans), bleef het neerzetten van een authentieke muzikale sound een hoofddoel. De groep maakte in 1996 in samenwerking met slagwerkgroep Anumadutchi de theatershow *Drums Of The World*. Dat was inmiddels onder leiding van Gijsbert Zwart (general manager tussen 1995 en 2002). Het succes van deze theatervoorstelling, die in verschillende versies zo'n 250 keer wereldwijd werd uitgevoerd, was het startschot voor een hele serie slagwerkvoorstellingen en het begin van een succesvolle theatercarrière voor Circle Percussion.

'Ik kwam erbij in 1993, toen we tourden met *Kaguyahime* samen met het Nederlands danstheater. In '94 ben ik serieus gaan trainen op dat Japanse slagwerk, samen met jongens als Niels van Hoorn en René Spierings, die nu bij Percossa zitten. Dat is dezelfde generatie. We speelden toen extreem veel, wereldwijd; het was gewoon rock 'n' roll. Ook kwamen toen de commerciële evenementen in zwang. Dat was echt zo'n Joop van de Ende-concept in Studio 7 Aalsmeer. Mede door die korte acts en presentaties schoten we financieel omhoog en konden we er goed van leven.

'De werkwijze van Circle sprak me direct aan, muzikaal maar ook sociaal. Die bijzondere Japanse trommels, het oorspronkelijke, het wezenlijk bezig zijn met muziek; veel gearder dan je ziet in de symfonische wereld. Aan de ene kant die overweldigende

heavy beats die tot je bot doordringen, en dan aan de andere kant die bijna serene stiltemuziek die je bijvoorbeeld vindt in Japanse tempelmuziek. Dat contrast vind ik fantastisch.'

Onvoorspelbaar

'Dat ik in 2002 de taak van Gijsbert overnam, kwam op mijn pad. Ik was altijd al wel erg betrokken bij het reilen en zeilen van de groep. Om zoiets op te pakken moet je ondernemend zijn en lef hebben. Vooral dat laatste heb ik geleerd van Michael en ook van Gijs. Duik er gewoon in! We hadden destijds niet echt de financiële ruimte dingen om te gooien. Ik denk dat mijn belangrijkste inbreng is geweest dat we – vooral bij de theatervoorstellingen – terug zijn gekeerd naar basic trommelen. Dat is wel echt van mijn hand, in nauwe samenwerking met Willem Janssen, die natuurlijk een hele belangrijke schakel is in onze voorstellingen. Hij is zo'n te gekke speler, eigenzinnig, onvoorspelbaar, bevolgen, en ook weer met een hele duidelijke visie op klank. Hij daagt je altijd uit om tot het uiterste te gaan.

'Op die manier zetten we een oershow neer die met beide benen geworteld is in puur trommelen, en die bestaansrecht heeft naast bijvoorbeeld het theater van Percossa en de spectaculaire slagwerkconcerten van Slagerij van Kampen. Het is allemaal slagwerk, dus er zijn zeker overlappingsen, maar je bespeelt wel ieder een eigen publiek en eigenlijk ondersteunen we elkaar daar ook mee. Slagwerk in het theater is echt een genre geworden.'

www.circlepercussion.nl

'We zetten een oershow neer die met beide benen geworteld is in puur trommelen'

Taiko-les

Naast alle drukte met Circle Percussion runnen enkele kernleden nog taiko-school House Of Circles. Natuurlijk is er een duidelijke link met Circle – de school is ook voortgekomen uit de workshops die de groep deed – maar verder zijn de activiteiten van school en slagwerkgroep strikt gescheiden. 'Iedereen die interesse heeft in Japans trommelen is welkom. Er zijn lessen voor alle niveaus. Ik geef les, Gijsbert geeft les, en verder Circle-leden Wouter van der Wildt en Patrick Streng. Wij noemen onszelf trainers, want het is een heel fysieke aangelegenheid.'

Als Erwin Oudshoorn mij aan het eind van het interview een paar enorme stokken in de handen drukt en met zachte hand richting de enorme okedo-o-daiko dirigeert, wordt mij duidelijk dat ik die fysieke aangelegenheid aan den lijve zal gaan ondervinden. Eerst krijg ik nog een demonstratie door specialist Wouter van der Wildt (met begeleiding van Oudshoorn en Streng), en daarna moet ik er zelf aan geloven. Oudshoorn: 'Die trommel is een spiegel. Als je erop slaat, geeft hij antwoord, en zeker als je het hard doet, gaat dat door merg en been. Dat doe jij zelf. Zonder jouw beweging, jouw slag, is die trommel niets meer dan een stuk hout met een vel. Zelfs als je heel zacht speelt, heeft dat nog impact. Het doet het wat met je.' Waarvan akte, en met grote dank voor een bijzondere ervaring. www.houseofcircles.nl

